

Zabavte malé neposedy

Hry pro děti od 3 let

Kateřina Zouharová

- Aktivita na doma i na ven
- Návrhy na výtvarné činnosti
- Motivující příběhy

Zabavte malé neposedy

Hry pro děti od 3 let

Kateřina Zouharová

GRADA Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Mgr. Kateřina Zouharová

ZABAVTE MALÉ NEPOSEDY

Hry pro děti od 3 let

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 5890. publikaci

Ilustrace Kateřina Zouharová
Foto Zdeněk Kautský
Odpovědná redaktorka Jarmila Vohralíková
Sazba a zlom Milan Vokál
Návrh a zpracování obálky Daniela Eftimiadisová
Počet stran 184
Vydání 1., 2015

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

© Grada Publishing, a. s., 2015
Cover Photo © allphoto.cz

ISBN 978-80-247-9813-4 (ePub)
ISBN 978-80-247-9812-7 (pdf)
ISBN 978-80-247-5468-0 (print)

Obsah

PODZIM

Setkání – panenka/panáček	10
Hledej barvy!	11
Houbaření	12
Šišková halda	13
Doktor klepe, poklepává	15
Žába	16
Barevné odstíny	18
Stěhování	20
Košíček s jablky a kosem	21
Bramborová razítka	22
Podzimní obrázek	24
Koulení	25
Čaj lesní pro běžné pití	27
Ježek	28
Podíval jsem se z okna	29
Postýlka	31
Kdo jsem já?	32
Květináč s kaštany a strašákem	34
Bublinová košíková	36
Lampiony	37
Bramborové hlavy	39
Svetr a čepice	40
Preclíky	42

ZIMA

Budka s ptáčkem na stromě	46
Rýmování	47
Pečení perníčků	49
Most	50
Veselé zpívání	52
Cukrový svícen	54
Vánoční stromeček	55

Koulení míčku	56
Sněhulák v zasněžené krajině	58
Kimova hra	59
Hrášek v květináči	61
Domeček se zahrádkou	62
Co do lesa nepatří?	64
Protichřípková limonáda	65
Akvárko	66
Pozorovací hra	68
Hrníček s čajem	69
Pokračování příběhu	72
Kukačka	73
Jednoduché krmítko	74
Matematika z kartonu na vajíčka	76
Loutky z papírových rolí	77
Kukuřičná modelína	79
Správná trefa	80

JARO

Trs sněženek	84
Bramborové ptáčky	86
Babylonská věž	87
Na tři důlky	89
Zlatice	90
Jarní salát	92
Cizí řeči	93
Úkolovka v přírodě	95
Sluníčko	96
Moukaná	98
Zvířátka z vajíček	100
Mozaika	102
Kuřátko z vařečky	103
Balancování	105
Kreslené hádanky	107
Ptačí hnízdo	108
Kolo štěstí	110

Mraveniště	112
Zvířátka z oblázků	114
Něco jsme četli	116
Květinoví skřítki	117
Stromová honička	120
Procvičování číslovek	122
Záložka do knížky	123
Lesní příšera	126

LÉTO

Slaměné kroužky	130
Léčivé váčky	131
Beruška na lístku	133
Pavučiny	135
Ovocná zmrzlina	136
Strašák	137
Krtek ve tmě	140
Pikaria	141
Louka s motýly	143
Šnek	145
Stínová honička	147
Tvarování šňůrky	148
Přechod močálu	150
Myška z bambulek	151
Strom	153
3D květiny	154
Lodičky	157
Pexeso	158
Tajné vůně	160
Noční zvonkohra	161
Knoflíkový boj	163
Narozeninové album	165

Seznam literatury	167
Rejstřík	168
Přílohy	171

PODZIM

SETKÁNÍ – PANENKA/PANÁČEK

Bylo zářijové ráno, nebylo ani hezky, ani ošklivě. Prostě tak, jak v babím létě bývá – sluníčko svítilo, ale už tolik nehřálo, v trávě byly opravdu velké kapky rosy a občas foukl už trochu lezavý větřík. Většina dětí byla ve školce, jen Anetka ne. Anetku totiž do školky nevzali, mají tam prý moc plno a její maminka nechodí do práce, neboť doma mají miminko. A tak je teď Anetka doma. Tedy vlastně není doma, ale je na zahradě, která je u domu, a hraje si s míčem. Zkouší ho hodit do výšky a zase chytit. Hop, hop a hop. Míč lítá až skoro do oblak. Což o to, hodit ho není tak těžké, ale to chytání... No, teď se jí zakutálel až do toho nejtmašího kouta zahrady ke staré jabloni a s velkou ránou do ní naboural. Ale co se to děje? Zpoza míče vylézá nějaký tvor, snad veverka? Myš? Obří červ? Ne, to je trpaslík! Anetka na něj nevěřícně zírá.

„Co se to tady děje? Kdo mi to bouchá do domečku?“ spustil hned nazlobeně. „Jmenuju se Anetka a omlouvám se ti, trpaslíku, nevěděla jsem, že tady bydlíš,“ snaží se Anetka omluvit.

„Já nejsem žádný trpaslík, jsem skřítek Jablůněk,“ stále ještě nazlobeně odpovídá to zvláštní stvoření.

„A nechceš si se mnou hrát? Mohli bychom si hrát s míčem,“ navrhuje Anetka. „Nejprve si tě musím dobře prohlédnout, abych věděl, co jsi zač,“ říká Jablůněk už poněkud smířlivěji a pečlivě si Anetku prohlíží. Po chvíli povídá: „Prohlédl jsem si tě od hlavy až po paty a myslím, že bych si s tebou hrál rád.“

A tak se první setkala Anetka se skřítkem Jablůňkem, který bydlel ve staré jabloni v nejtmaším koutě zahrady. Celý den si spolu hráli s míčem a večer si slíbili, že se další den opět spolu setkají.

Činnost

Materiál a pomůcky: šablonka (panenka či panáček), čtvrtka, lepidlo, krepový papír, vodové a temperové barvy, fixy, vlnitá lepenka

Místo realizace: domov – stůl

Zaměření: kreativita

Realizace:

Na čtvrtku obkreslíme panáčka či panenku (záleží na pohlaví dítěte). Vybarvíme panáčkovi tělovou barvou ty části těla, které budou „vykukovat“ z oblečení. Z krepového papíru libovolné barvy trháme kousky, ty muchláme, máčíme do lepidla a lepíme panáčkovi namísto trička, vlastně jím to tričko „vybarvíme“. Vodovými barvami vybarvíme kalhoty a boty (nácvič správného namáčení štětce do vodových barev). Na vlnitou lepenku nakreslíme vlasy, vystříhneme je a nalepíme na hlavu. Pomocí fixů dokreslíme detaily na obličej.

ŠABLONKY – 01 Setkání – panenka/panáček viz Příloha **HLEDEJ BARVY!**

„Haló, Jablůnku, jsi tady?“ volala Anetka hned brzy ráno u staré jabloně.

Skřítek vylezl ze svého domečku v kmeni stromu.

„Jsem tady, nekřič tolik. Kam ses vypravila takhle brzy zrána?“

Bylo opravdu brzy.

„Maminka mi večer řekla, že dnes jedeme k tetě a ta od nás bydlí daleko. Je moc hodná, ale na tu cestu se netěším,“ vysvětlovala Anetka.

„Budou tě bolet nohy, vid?“ soucitně zabrblal skřítek.

„Ale ne. Pojedeme autem,“ smála se Jablůnkovi Anetka.

„Co přesně je auto?“ nebyl si Jablůněk jistý.

„No, to je věc, do které si nastoupíš, mamka nebo tatka si sednou na místo s volantem a jedete po silnici. To auto jede samo. Jen někdy má hlad a musí se koupit benzin,“ popsala Anetka auto.

„Aha, hřmotítka je auto,“ plácl se do čela skřítek.

„Cože, hřmotítka?“ smála se Anetka.

„A co v něm děláš ty, když mamka nebo tatka řídí?“ chtěl dál vědět Jablůněk.

„Koukám se z okna, zpívám písničky s rádiem, ale někdy, když je cesta dlouhá, tak se nudím. To asi budu dělat dneska,“ prohlásila Anetka.

„Víš co, koukej z okna a řekni mi, co všechno cestou uvidíš červené. Já mám červenou moc rád. Vždycky když jdu do lesa, tak koukám, co se cestou červená.

A z hřmotítka, tedy z auta, jistě uvidíš spousty červených věcí," přišel s nápadem Jablůněk.

„Tak dobrá, všechno si zapamatuji a večer ti o tom budu vyprávět. Měj se krásně," rozloučila se s mnohem lepší náladou Anetka.

Činnost

Materiál a pomůcky: kartičky z bílého kartonu, na jejichž jedné straně je barevná skvrna

Místo realizace: auto

Zaměření: postřeh

Realizace: Pokud cestou neřídíte auto, můžete si zahrát tuto hru podle následujících pravidel. Připravte si kartičky, které jsou na jedné straně označené různobarevnou skvrnou a z druhé strany jsou bílé. V ruce si je srovnejte jako karty bílou stranou k dítěti, to si pak jednu z karet vylosuje. Podívá se na barvu skvrny a má co nejrychleji říct věc, kterou zahlédne z okna a která má stejnou barvu. Například si vylosovalo modrou, vykoukne z okénka a zahlédne modré auto.

V případě, že řídíte, nemůže dítě barvy losovat, vy mu je namátkou zadáváte. Takže řeknete např. žlutá, dítě vykoukne z okénka a řekne žlutý dům.

HOUBAŘENÍ

Jednou brzy ráno zatukala Anetka na jabloň, ve které bydlel Jablůněk.

„Jablůňku, vstávej.“

„Proč mě budíš tak brzo?“ zlobil se skřítek ještě v pyžamu a celý rozespálý.

„Ale, Jablůňku, vždyť není tak brzo, už jsme s tatínkem byli na houbách.“

„Jak to myslíš na houbách?“ divil se Jablůněk.

O něčem podobném slyšel prvně. Nechápal, proč někdo chodí stát na houbách. Ale Anetka se jen smála a vysvětlila Jablůňkovi, že chodit na houby znamená vstát časně ráno (i když to zrovna neví, proč je tak důležité), obléct

se, vzít si holínky a do ruky košíček a vyrazit do lesa. Pak se chodí dlouho po lese a hledají se houby. Když se nějaká najde, musí tatínek nebo maminka zkontrolovat, zda není jedovatá. Pak ji uříznou a dají do košíčku. Doma se pak houby nakrájí a třeba usuší nebo usmaží.

Činnost

Materiál a pomůcky: pevná lepenka, seno, sušené listy kukuřice, mech, větvičky, žaludy, malé šišky, buráky, sušené listy a šípky, disperzní lepidlo, drátek, dřevěná tyčka, barevné křídly

Místo realizace: domov – stůl

Zaměření: kreativita

Realizace: Nejprve vylisujeme listy kukuřice. Na lepenku obkreslíme obrys hříbku. Klobouček pokreslíme křídami namočenými do lepidla. Po zaschnutí stejně vypracujeme zadní stranu. Nohu houby oboustranně polepíme listy kukuřice. Louku také vybarvíme křídou namočenou do lepidla a ozdobíme přírodními materiály. Na zadní stranu houby pak připevníme tyčku, aby mohla sloužit jako zápich do květináče.

ŠABLONKY – 02 *Houbaření viz Příloha*

ŠÍŠKOVÁ HALDA

„Dobré odpoledne, Jablůňku, kdepak jsi byl ráno?“ zeptala se jednoho dne Anetka, když ten den byla u jabloně už podruhé.

„Ráno jsem musel do lesa, přiletěla sojka, a že můj kamarád Hubert potřebuje pomoc. Ten noční déšť mu totiž vyplavil domeček,“ vysvětloval Jablůněk, proč časně ráno vyrazil do lesa.

„Počkej, les hlídá sojka stejně jako v Krakonošovi?“ přišlo vtipné Anetce.

„Nehlídá a nevím, kdo je Krakonoš. Prostě jen rychle létá, tak přiletěla ona,“ vysvětloval Jablůněk.

„A jak to v tom lese po tom lijáku vypadalo?“ chtěla vědět Anetka.

„Bylo toho moc, co se muselo opravit. A muselo to být rychle, než do lesa začnou chodit výletníci a houbaři. Před nimi bychom nemohli nic opravovat. A zničený domeček měl nejen Hubert, ale i veverka Terka, mravenci z mraveniště od vysoké břízy, lišák Chloupek také měl z půlky svou noru zaplavenou. A tak toho bylo potřeba docela dost opravit,“ vypočítával Jablůněk všechny lijákové katastrofy.

„A jak jste to všechno opravovali, vždyť je toho tolik?“ chtěla vědět Anetka.

„No, aby se to stihlo, musí se hlavně spolupracovat,“ začal popisovat Jablůněk, „veverky musely nasbírat spousty šišek, to víš, šiška a kůra je základní stavební kámen v lese. Sešli jsme se tam tři skřítki, já, Hubert a ještě Tonda, ten bydlí za lesem, nedaleko rybníka. My tři jsme budovali konstrukce a nakonec mravenci odvedli mravenčí práci. Vršili na konstrukci ty šišky, kůru a jehličky. U mraveniště jsme ale do toho mraveněčkům nezasahovali, jejich konstrukce je složitá. A tak jsme nosili jehličky z okolí my všichni ostatní a mravenci stavěli, co jim síly stačily,“ popisoval Jablůněk rozdělení práce v lese.

„Jak jste opravili domeček veverce Terce? Vždyť veverky bydlí na stromě, nebo tak to je alespoň v knížce o veverce Zrzečce, mamka mi ji nedávno četla,“ vrtalo Anetce hlavou.

„To měli v knížce pravdu, bydlí. Terce jsme také nic opravovat nemohli, voda podmácela půdu a spadl strom, ve kterém bydlela. Ale rychle našla náhradní dutinu, bylo však potřeba všechen její majetek přenosit. A Chloupkovi jsme museli vynosit vodu z nory, ale i to se nakonec stihlo,“ dovyprávěl všechny noční zážitky Jablůněk.

„Tedy, to muselo být pracné. Tak já tě teď nechám odpočinout a přijdu později, musíš být hrozně unavený,“ rozloučila se Anetka s Jablůňkem.

Činnost

Materiál a pomůcky: šišky

Místo realizace: les

Zaměření: pohyb v terénu, běh

Realizace:

Při procházce po lese si najdeme místo, kde je dostatek šišek. Dítě se jich pak v časovém limitu pokusí posbírat co nejvíce na jednu hromadu. V dalším kole může ve stejném čase sbírat opět šišky, ale tentokrát je bude smět nosit pouze po jedné. A co kdyby do třetice muselo ve stejném časovém limitu z nasbíraných šišek postavit místo hromady pyramidu?

DOKTOR KLEPE, POKLEPÁVÁ

„Jablůnku, kde jsi? Jablůnku!“ volala jednou časně ráno Anetka u staré jabloně a v ruce měla malý červený plastový kufřík.

„O co jde? Proč mě tak voláš? A co to máš v ruce za divnou krabici?“ ozvalo se od smrků u plotu zahrady.

„Přišla jsem ti ukázat, co mi přivezla teta Dana. Kde jsi byl ty?“ zeptala se zas na oplátku Anetka.

„Byl jsem za myškou Hryzkou, která bydlí támhle ve starých smrčcích. Včera si poranila zadní tlapičku a potřebovala ránu převázat,“ řekl Jablůněk.

„Jé, to se hodí,“ zvolala Anetka.

„Co se hodí? Že je zraněná?“ divil se skřítek. Tedy tohle si o Anetce nemyslel.

„Ale samozřejmě, že mi je její zraněné tlapičky líto, o tom nemluví. Hodí se to, že jsem od tety Dany dostala doktorský kufřík. Podívej. S ním si můžeme hrát na doktora,“ vysvětlila Anetka Jablůňkovi.

„Jé, a jak to u takového doktora chodí? Já u žádného nikdy nebyl. To víš, když nám něco je, tak se se zvířátka ošetřujeme navzájem, známe hodně bylinek a léčivých mazání z nich. Ale u doktora jsem nikdy nebyl,“ přiznal se skřítek.

„Tak to je skvělé, já ti všechno ukážu, tohle je fondoskop, nebo tak nějak to mamka říkala. Doktor tím poslouchá srdce. Tady je teploměr na měření teploty, změřím tě. Máš šedesát stupňů,“ drmolila Anetka páté přes deváté.

Celé odpoledne si s Jablůňkem hráli na doktora, až musela maminka večer volat Anetku k večeři, protože ta si ani nevšimla, že se už setmělo.

Činnost

Materiál a pomůcky: žádné

Místo realizace: domov – postel

Zaměření: poznáváme lidské tělo

Realizace: Nejprve se naučíme říkanku: „Doktor klepe, poklepává na ... ruku dává.“ Do říkanky postupně dosazujeme názvy různých částí těla. Říkanku doprovázíme potleskem nebo poklepy na podložku a ukazujeme zároveň označenou část těla rukou. U párových orgánů můžeme ještě přidat rozlišení pravá/levá. Takže například: „Doktor klepe, poklepává, na pravé chodidlo ruku dává.“ Pokud už jsou děti příliš dobré, můžeme je zkusit zmást. Řekneme tedy „doktor klepe, poklepává, na čelo si ruku dává“ a chytíme se ale za ústa. Dítě se však musí řídit říkankou a chytit se za čelo.

ŽÁBA

„Ahoj, Jablůňku“, volala Anetka, když běžela k místu, kde bydlí její nový kamarád skřítek Jablůněk.

Jenže když už byla docela blízko dutiny stromu, vyskočilo náhle proti ní cosi. Anetka vyjekla, šíleně se totiž lekla.

„Tys to vymňoukla, snad se ještě vrátíš!“ trochu se zlobil Jablůněk.

„Kdo, prosím tě?“ divila se ještě trochu vylekaná Anetka.

„Můj kamarád Běda, skokan hnědý. Přišel se se mnou před zimou rozloučit.“

„A on poskáče do teplých krajů jako ptáci?“ zeptala se zase Anetka celá udivená.

„Ale ne, to by asi nezvládl. Žáby přechkávají zimu jinak, ony hibernují,“ smál se malý skřítek.

„A co je to ta hibernace?“ divila se Anetka, takové slovo ještě neslyšela.

„No, jak bych ti to řekl. Zpomalí se jim tlukot srdíčka, zklidní se jim dech a vypadají, jako když spí. Pak se zahrabou do bláta či si najdou nějakou skulinu a tam vydrží celou zimu,“ vysvětlil Jablůněk.

„Tak to mě mrzí, že jsem přerušila vaše rozloučení, když já se strašně lekla,“ omlouvala se Anetka svému kamarádovi.

„To nevadí,“ uklidnil ji Jablůněk, „však zima uteče a my se s Bédou zase potkáme. A pojď si hrát.“

Činnost

Materiál a pomůcky: papírové talíře, lepidlo, kolíčky, temperové barvy, štětec, barevné papíry, nůžky, fixy, vyschlé fixy a tuš

Místo realizace: domov – stůl

Zaměření: kreativita

Realizace:

Papírový talíř přeložíme na polovinu, kraje ohneme směrem dolů a přilepíme. Vznikne tak něco jako kapsička. Z vnější strany natřeme žabáka zeleně a uvnitř červeně. Vystříhneme tělo žáby a potiskneme ho pomocí víčka od fixu namáčeného do barvy. Přilepíme jazyk z barevného papíru. Oči vyrobíme z bílého papíru, na který je namalujeme fixy, následně je přilepíme. Ze zeleného papíru vystříhneme přední a zadní nohy, které také potiskáme kolečky. Nohy přilepíme ze spodní strany žabáka a máme hotovo.

BAREVNÉ ODSTÍNY

„Vezmi žlutou tužku, namaluj mi hrušku a pod hrušku talíř, sláva ty jsi malíř,“ prozpěvovala si jednoho rána Anetka a tančila u toho po zahradě.

„Ty jsi mi ale zpěváček, dobré ráno,“ pozdravil ji pobaveně Jablůněk.

„Dobré ráno, Jablůňku, jen se podívej, jak ten podzim maluje listy. A mě teď pořád zní v hlavě tahle básnička,“ vysvětlila Anetka kamarádovi svou zpěvovou náladu.

„Pěkná písnička-básnička a na červené listy také něco máš?“ dobíral si Anetku skřítek.

„Červená Karkulka šla ke svojí babičce, v ruce měla košíček a v něm koláčky,“ vymýšlela si teď už Anetka.

Jablůněk se smál. „Vždyť se to nerýmuje.“

„Máš pravdu,“ byla na oko dotčená Anetka, „ale mě nic nenapadlo. Zkus to tedy ty. Listy jsou i zelené.“

„Zelená se listí, to jsem si jistý, a až listí spadne, už bude hnědé,“ zkusil skřítek svoji písničku.

„No, ten konec se ti taky nepovedl, ale začátek byl dobrý. Tak teď jsem na radě já, dej mi barvu,“ těšila se Anetka.

„Pro tebe mám mechovou,“ řekl Jablůněk.

„Mechovou?“ divila se Anetka zadané barvě.

„No, mechovou,“ potvrzoval Jablůněk.

„Ta není,“ durdila se Anetka.